

VII ZAKLJUČAK

Fizički napadi na novinare, pretnje, kamenovanje studija, uništavanje vozila, podizanje optužnica bez istrage, beskrajni sudski postupci u slučajevima u kojima su novinari bili izloženi napadima, bacili su u senku činjenicu da je Srbija nakon više od dve godine natezanja dobila Medijsku strategiju, za koju su se svi slagali da nam je neophodna. Implementacija Strategije tek predstoji, ali je već više nego izvesno da će sa njom biti problema. Više je uzroka koji će probleme generisati. Prvo, Medijska strategija je kompromis u koji su ugrađene određene nekoherentnosti koje će nesumnjivo dovesti do različitih tumačenja. Već na prvo čitanje, jasno se nameće zaključak da je nemoguće i zalagati se za povlačenje države iz medijskog vlasništva, i uvoditi nove izuzetke od obavezne privatizacije. Takođe, čak je i logički nemoguće i ne menjati ništa suštinski u očigledno neuspešnom modelu finansiranja postojećih javnih servisa, i uvoditi nove javne servise čiji je model finansiranja još nejasniji. Ili verovati da će, u situaciji u kojoj nacionalni i pokrajinski javni servis ne zadovoljavaju potrebe za informisanjem od regionalnog značaja, po njihovom modelu pravljeni regionalni javni servisi, zadovoljiti potrebe za informisanjem od lokalnog značaja. Postoji, međutim, jedna stvar koja je više nego uočljiva i koja predstavlja nesumnjivu promenu fokusa koju je Strategija donela. Koliko god to bilo učinjeno traljavo i nespretno, medijski sektor se u Strategiji po prvi put u Srbiji tretira, ne samo kao polje za ostvarivanje slobode izražavanja, kao jednog od temeljnih ljudskih prava, već i kao tržište na kome se štiti konkurencija i na kome se finansijski upliv države tretira kao nedozvoljeno mešanje, koje da bi bilo dopušteno, mora biti uređeno na principima transparentnosti, nediskriminatornosti i poštovanja konkurencije. Iskustva zemalja u regionu koje su pre Srbije otpočele, a neke i okončale pregovore o pridruživanju Evropskoj Uniji, uče nas da su ključne stvari za medijsku scenu u tim pregovorima bile, ne one koje se tiču ljudskih prava i posebno prava na slobodu izražavanja, već, za neke možda i paradoksalno, pitanja koja se tiču zaštite konkurencije i kontrole državne pomoći. Iz ovog bi se mogao izvući zaključak da se i čitav region, pa samim tim i Srbija u njemu, promenila u meri u kojoj ogoljena represija i nasilje, iako i dalje i u zabrinjavajućoj meri postoje, polako ali sigurno prestaju da budu dominantni mehanizmi putem kojih se na medije utiče. Danas izgleda da se na medije dominantno utiče i sloboda izražavanja prevashodno ograničava na finije i prikrivenije načine, koji medije stavljaju pred ne manje opasna, ali ipak drugačija iskušenja. Izmenjene okolnosti nametnule su, uz očuvanje onih tradicionalnih, i pojavu novih prioriteta koje medijska zajednica sebi postavlja. Ti prioriteti danas se tiču i vlasništva, oni se tiču i zaštite konkurencije i prevashodno kontrole državne pomoći. Upravo zato, koliko god Strategija za mnoge bila razočaravajući dokument, meru njenog uspeha predstavljaće pre svega ono što bude postignuto u implementaciji novog modela projektnog finansiranja medijskih sadržaja i

efikasnoj kontroli državne pomoći. Ako se na ovim poljima bude zakazalo, srpski medijski prostor nastaviće da iz dana u dan postaje sve siromašniji, a kontrola nad njim sve jača.